

[Knud Thomsen.]

røsterne inden for erhvervsliv, industri, landbrug og håndværk, selv om det dog er dér, livet og det virkelige indhold i alt, hvad der hedder patenter, skabes.

Et patent er et tidsbegrænset monopol givet af statsmagten. Nu skulle man jo tro, at samme statsmagt som en naturlig forudsætning for at give et sådant monopol nødvendigvis måtte undersøge, om den opfindelse, en given ansøger beder om at få monopol på, nu også er noget nyt, altså en virkelig opfindelse. Denne antagelse er imidlertid ikke ubetinget rigtig. Eksempelvis har Frankrig haft den ordning, at en patentansøger stort set får udstedt patent på det, han ansøger om, uden nogen forudgående undersøgelse. Men til gengæld må han så selv forsvare sine patentrettigheder ved de franske domstole.

Et sådant synspunkt har ikke kunnet godtages overalt, langt fra overalt, og i en lang årrække har da også langt de fleste teknisk udviklede lande gennemført en såkaldt forundersøgelse og forprøvning, inden en ansøgning om et patent blev imødekommet. Forundersøgelsen tilsigter at fremskaffe alt relevant materiale i form af tidligere udstedte patenter fra en stor række lande, tidsskrifter, litteratur etc., og ved en forprøvning overvejes indholdet af dette materiale i forhold til patentansøgningen. En sådan procedure har i princippet bestået i en række industrielt udviklede lande gennem mange årtier, men overalt er dens værdi blevet forringet som følge af den overordentlige hurtighed, hvormed den tekniske udvikling og forskning er gået frem. Dette har naturligt fremkaldt en stærk forøgelse af ansøgninger, men naturligvis også en stærk forøgelse af de udstedte patenter, der skal inddrages under undersøgelsen. Det er dette forhold, der har fremkaldt en lang ekspeditionstid, og denne har man da også forsøgt at nedbringe ved at slække på forundersøgelsens kvalitet. Hvor man tidligere i patentdirektorater og kommissioner kunne undersøge både patenter, tidsskrifter og litteratur, må man i dag stort set indskrænke forundersøgelsen til at angå tidligere udstedte patenter og vel at mærke ikke engang patentskrifter fra alle lande. En række lande inddrager f. eks. ikke patenter udstedt i Sovjetunionen i deres for-

undersøgelse, blot for at give et eksempel. Slutresultatet er, at man i dag i Danmark som i en række andre lande kan risikere at udstede et patent til en ansøger, til trods for at det, hvorpå der begæres patent, altså monopol, allerede er kendt i litteraturen eller for eksempel gennem et allerede udstedt russisk patent eller opfindercertifikat. Man har så trøstet sig med, at det på eventuelt urigtigt grundlag udstedte patent kunne omstødes ved domstolene, men derved er man jo halvvejs tilbage ved det system, man hele tiden konsekvent har brugt i Frankrig, og som jeg nævnte før.

Jeg har allerede under det foreløbige udvalgsarbejde peget på, at når vanskelighederne lå på denne måde, var det ikke noget specielt dansk eller nordisk fænomen, og at man langt hellere måtte have tilbragt i hvert fald en del af de forudgående 15 år med at undersøge muligheden for at oprette et fælles nordisk forundersøgelsesinstitut, der kunne udnytte moderne databehandling, og undgå den overlappning i forundersøgelsen, der nu finder sted.

Hvis man etablerede et fælles nordisk forundersøgelsesinstitut under opretholdelse af de i så fald betydelig mindre nationale patentdirektorater, kunne der opnås rationelt og hurtigt arbejde. Man ville have mulighed for at inddrage mere stof end nu i forundersøgelsen, og man ville efter det, jeg har skitseret, ikke være tvunget til i alle enkeltheder at have helt identiske patentlovgivninger i Norden. Danmark ville f. eks. i så fald uden videre kunne opretholde sit eksisterende forbud mod patenter på fremgangsmåder til fremstilling af levnedsmidler. Jeg skal oplyse, at Beneluxlandene i det såkaldte Haaginstitut har et sådant fælles forundersøgelsesinstitut, og jeg kan yderligere oplyse, at fællesmarkedet i sine patentovervejelser sigter på et sådant fælles centralt forundersøgelsesinstitut. Ikke desto mindre blev tanken om et nordisk centralt forundersøgelsesinstitut afvist under det parlamentariske møde i Stockholm, alt sammen under henvisning til beslutninger og synspunkter, hvori man havde forankret sig for 15 år siden.

Nu er forholdet jo det, at de problemer, der plager patentinstitutionerne i Norden, på ganske samme måde og af samme årsager plager alle industrielt udviklede lande. Man